

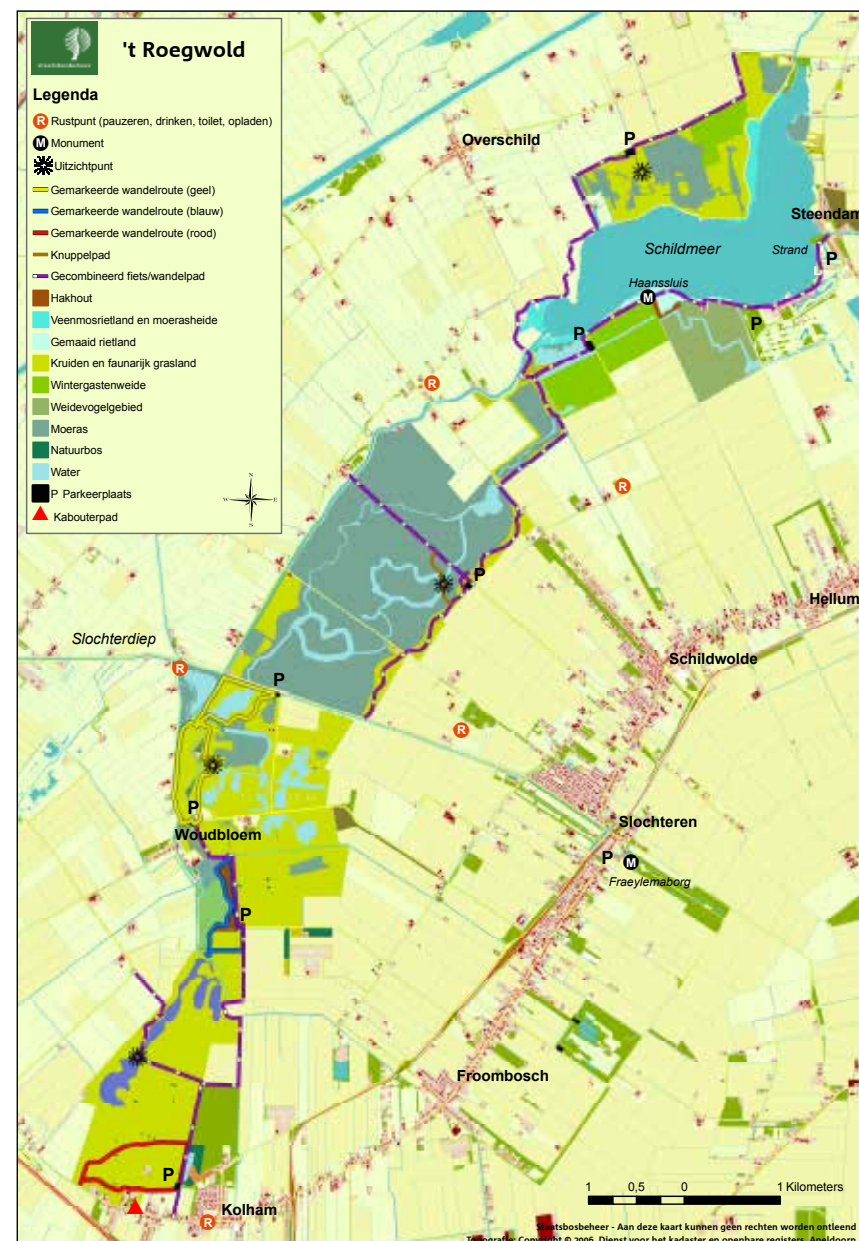

't Roegwold

Resultaten van ruim 10 jaar natuurontwikkeling | juni 2015

hebbenden om schade van grote aantallen ganzen voor de landbouw te beperken. Zonder overigens de andere natuurwaarden uit het oog te verliezen.

Zo zijn akkerbouwpercelen ingericht als fourageergebied voor ganzen om vraat op het aangrenzende boerenland te verminderen.

Beleven en ontdekken

't Roegwold is prima te ontdekken per fiets of te voet. In de deelgebieden Westerpolder, Tetjehorn en Ae's Woudbloem zijn uitzichtpunten vanaf waar je het landschap kunt overzien en de vogels goed kunt spotten met een uitgestrekte horizon als decor. Ook zijn er wandelroutes, fietsroutes, ruitersporen en een kanoroute. Op een aantal plekken staan picknickbanken en voorlichtingspanelen. Het knuppelpad (P Dannemeerweg) is een belevenis op zich. Bijvoorbeeld 's ochtends vroeg met een adembenemende zonsopkomst en een vogelorkest op de achtergrond. Leuk voor kinderen van 3 t/m 6 jaar: het kabouterpad vanaf Eco-motion Kolham. Staatsbosbeheer, natuurorganisaties en ondernemers organiseren het hele jaar door activiteiten in en rondom 't Roegwold. U bent van harte welkom!

Achtergrond

't Roegwold (voorheen herinrichtingsgebied Midden Groningen) is het relatief jonge natuurgebied aan de oostzijde van de stad Groningen. 't Roegwold is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (Ecologische Hoofdstructuur) en vormt een schakel tussen het Waddengebied en de Drentse natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omliggende agrarisch gebied. 't Roegwold strekt zich uit van Kolham in het zuiden tot aan het Schildmeer in het noorden met een oppervlakte van ruim 1700 hectare. De herinrichting van het gebied is gestart in 2001 en bestaat van zuid naar noord uit de deelgebieden Westerpolder, Ae's Woudbloem, Dannemeer en Tetjehorn. In 2015 wordt gestart met de inrichting van het laatste deelgebied Haansplassen bij het Schildmeer. Dan is de inrichting van dit stukje Natuurnetwerk Nederland voltooid.

In deze nieuwsbrief worden de resultaten gepresenteerd van ruim 10 jaar natuurontwikkeling in 't Roegwold.

Van landbouw naar natuur

Voor de realisatie van 't Roegwold is bestaande natuur met elkaar verbonden en zijn voormalige landbouwgronden omgevormd tot natuurgebied. Bestaande sloten zijn gedempt, plaatselijk is grond afgegraven en het waterpeil verhoogd. De graafwerkzaamheden zijn alleen uitgevoerd waar de oorspronkelijke kavelpatronen al verdwenen waren. Oude perceelvormen en reliëf zijn gespaard gebleven.

Ruige natuur

't Roegwold kenmerkt zich door een afwisseling van open water,

graslanden, ruigte, (riet)moeras en kleine bosjes. De komende decennia zal het gebied zich razendsnel ontwikkelen. Graslanden verschrompen of verruigen, rietmoerassen breiden zich uit, verlandingsvegetaties en bosjes ontwikkelen. Maak deze ontwikkeling mee! Een groot, open, robuust natuurgebied waar je de elementen en seizoenen optimaal en vlakbij huis kunt ervaren.

Deelgebieden

't Roegwold bestaat uit de vijf deelgebieden Westerpolder, Ae's Woudbloem, Dannemeer,

Tetjehorn en Haansplassen met ieder zijn unieke natuurwaarden.

De Westerpolder ligt op zand en is relatief droog. Graafmachines hebben delen van de bovenste voedselrijke bodemlaag (circa 20 cm) verwijderd. Waardoor de voedselarme zandlaag aan de oppervlakte komt. Dit geeft een betere uitgangssituatie voor schrale plantensoorten als zandblauwtje, klein vogelpootje of heide. Door het plaggen relatief kleinschalig en gefaseerd te doen ontstaan er in de loop van de tijd veranderingen in de plantengroei. Op de vochtigere graslanden breiden de orchideeën zich uit.

Naar het noorden toe richting Ae's Woudbloem gaat de grondsoort over in veen en komen meer soorten voor die leven in en rondom water. De Slochter Ae is een oud riviertje dat samen met de Scharmer Ae in het oude stroomdal van de Fivel ligt. Het zuidelijke deel van de huidige Slochter Ae is een doodlopend riviertje waarin krabberscheer goed gedijt. Een kwetsbare en bedreigde plantensoort. De groene glazenmaker, een zeld-

zame en op wereldschaal bedreigde libellensoort, is sterk gebonden aan deze plantensoort. In het gebied komen meer dan 20 soorten libellen voor, waarbij de groene glazenmaker, vroege glazenmaker, smaragdlibel en glassnijder wel de meest bijzondere zijn.

Veenmoeras

Dannemeer is een groot veenmoeras tussen het Slochterdiep en het Schildmeer en vormt het centrale deel van het natuurgebied 't Roegwold. Uit het oogpunt van ecologie is dit gebied piepjong. In 2014 is de landbouwgrond hier omgevormd tot een veenmoeras: een mozaïek van open water, riet- en zeggenmoeras, ruigten, broekbos en kruidentrijke graslanden is het einddoel. Het is er nu al een eldorado voor water- en moerasvogels zoals wintertaling en watersnip.

Bij de omvorming zijn veel stronken van de grove den en eik opgegraven. Het veen heeft ze de afgelopen 4000 tot 6000 jaar geconserveerd. Eenmaal opgegraven, blijven ze in het natuurgebied liggen.

Tetjehorn ten noordwesten van het Schildmeer is relatief nat. Een groot deel is rietmoeras en een gedeelte bestaat uit vochtig grasland. De seizoenen zijn hier goed zichtbaar. In de zomer is de waterstand door verdamping lager en in de winter is een hoger waterpeil zichtbaar.

In de uitgestrekte moerasrietlanden broedt de roerdomp en de blauwborst veelvuldig. In de winter zijn vanaf de uitkijktoren duizenden spreeuwen te aanschouwen die in formatie dansen in de lucht.

Grote grazers

Veel beheerwerkzaamheden worden, in goed overleg met Staatsbosbeheer, uitgevoerd door de Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging Slochteren. Een groot deel van 't Roegwold wordt begraasd door Herefordkoeien, Groninger blaarkoppen en schapen. In de percelen die te nat zijn voor jaarrondbegrazing vindt seizoenbegrazing plaats of wordt gemaaid. De meest kwetsbare delen worden in de nazomer gemaaid met een rupsmaaier. In het hele gebied worden overmatig ruige delen, als overgangsbeheer, gemaaid.

Hiervan wordt het maaisel afgevoerd.

Vrijwilligers onmisbaar

Veel inventarisatie-, voorlichting- en beheerwerk wordt uitgevoerd of ondersteund door vrijwilligers. De inventarisatiegegevens van soorten worden gebruikt om ontwikkelingen in het gebied te volgen en beheer bij te sturen. Andere vrijwilligers zetten zich in voor voorlichtingsactiviteiten als excursies en fotografie. Ook helpen vrijwilligers bij het snoeien van bomen en struiken of het opruimen van recreatievuil.

Nieuw thuis voor vogels

Doordat het natuurgebied zo jong is maakt de vogelbevolking een razendsnelle ontwikkeling door. Veel water- en moerasvogels vestigen zich in de moerasige laagten en ondiepe plassen. In de moerasvegetaties van pitrus en riet broeden soorten als sprinkhaanzanger, blauwborst en rietzanger. Ook de meer kritische soorten als snor, porseleinhoen, baardmannetje en bruine kiekendief voelen zich in 't Roegwold thuis. De veldleeuwerik en graspieper zijn talrijk aanwezig

in de graslanden.

Bedreigde soorten als geelgors, kneu en grauwe klauwier hebben een geschikt leefgebied gevonden in de ruigere, bloemrijke graslanden met braamstruweel.

Het meer open gedeelte van 't Roegwold met grazige begroeiing, zoals de oostelijke zijde van het Dannemeer, is aantrekkelijk voor muizenjagers als de blauwe kiekendief en velduil. In de bestaande bossen rondom Woudbloem zingt de wiewaai.

Regelmatig worden bijzondere doortrekkers gespot zoals zeearend, ruigpootbuizerd, steltkluut en roodhalsfuut.

Ganzen verblijven ook in het natuurgebied. De meeste vertrekken in het voorjaar naar noordelijker streken, een deel blijft achter. De grauwe gans vindt hier plekken om te broeden. Ze vervullen een rol in het ecosysteem maar leveren ook schade op. Staatsbosbeheer werkt samen met de provincie en belang-

De roerdomp

De roerdomp is een kenmerkende vogel voor 't Roegwold. De uitgestrekte rietmoerassen bieden deze reigersoort een uitstekend leefgebied. Het is een mysterieuze vogel, goed gecamoufleerd laat zich weinig zien. Toch verraden de mannetjes zich in de broedtijd met een lage 'whoemp'. De laatste jaren zijn jaarlijks 6 - 8 territoria/ roepende mannetjes geteld. De roerdomp eet vis, amfibieën, kleine zoogdieren en insecten.

De waterspitsmuis

De waterspitsmuis is als het ware een kleine otter. De levenswijze en het uiterlijk zijn vergelijkbaar. Hij komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk water met een goede watervegetatie en ruig begroeide oevers. Ook moet er in de oevers voldoende schuilmogelijkheid zijn waar de waterspitsmuis zich kan terugtrekken om zijn prooi op te eten of zijn nest te maken. Zijn zwarte vacht is waterafstotend en hij heeft gevoelige, beweeglijke snorharen en een spitse snuit, waarmee hij naar zijn prooi kan zoeken. De waterspitsmuis is op verschillende plekken in 't Roegwold waargenomen.

